

پرویز جبرائیل

parvizcebrail@gmail.com

دنبال چشمانت

می گردم

برگردان

رقیه کبیری

KABIRI41@YAHOO.COM

Gözlərini tapammıram,
Dərindədi, yaş öpürəm.
Dodağım qaçar boğullam,
Lap yavaş-yavaş öpürəm..'

دنبال چشمانت می گردم
عمیقند و خیس، می بوسمشان
تلخندی بر لب، می ترسم مغروق شوم
آهسته- آهسته می بوسمشان...

پرویز جبرائیل، متولد ۱۹۷۱ در روستای عصمت لی، از توابع شهرستان بيله سوار جمهوری آذربایجان می باشد. وی پس از تحصیل در رشته ی روزنامه نگاری در دانشگاه ملی باکو، در سال ۱۹۹۴ سردبیری روزنامه ی "آزاد سؤز" باکو را به عهده گرفت. او همچنین در روزنامه های پرتیراژ "۵۲۵-ینجی قئزت"، "جارچی"، "آور-آسیا"، "اکسپرس" نیز به عنوان ژورنالیستی فعال انجام وظیفه نموده. " اولین TV-تله- ژورنالی بود که در قفقاز به سردبیری پرویز جبرائیل شروع به کار کرد.

tel."

او از سال ۲۰۰۶-۲۰۰۱ در شهر "نوووسی بیرسک" روسیه به حرفه ی روزنامه نگاری پرداخت و سرانجام در سال ۲۰۰۷ به عنوان معاون سردبیر روزنامه پرتیراژ "آزادلیق" در باکو مشغول به کار شد.

اولین کتابی که از وی در سال ۱۹۹۶ منتشر شد، رمانی بود به اسم "اؤلنگی" که نویسنده آن را در سن ۲۶ سالگی به تحریر در آورده بود. در همه پرسی که همان سال از طرف روزنامه ی "اکسپرس" انجام شد، رمان "اؤلنگی" به عنوان حادثه ی مهمی در ادبیات جمهوری آذربایجان شمرده شد.

اولین دفتر شعر او به نام "هر صباح یاشام" یا "شعرهایی با عطر برگ بو" در سال ۲۰۰۸ به چاپ رسید. سومین کتاب پرویز جبرائیل که در سال ۲۰۱۱ در بخش ادبیات مدرن جمهوری آذربایجان منتشر شد، به نام "یاد دیلده" (معادل فارسی اش، " به زبان بیگانه") جنجالی در جامعه ی ادبی جمهوری آذربایجان برانگیخت. به اعتقاد برخی نویسندگان، این رمان مهم ترین حادثه ی ادبی در بیست سال اخیر ادبیات جمهوری آذربایجان به شمار می آید. این رمان در همان سال در مسابقه ی ملی کتاب" جمهوری آذربایجان برترین مقام را بدست آورد.

فهرست

شب پائیزی

رو به فردا

سارا

بیا دوباره ببینمت

چاقوی ضامن دار، انسان راست ...

پشیزی برای دو تکه نان و پیوه

دیگر درختان به چشم آمدند

بانوی الهام

سبز چشم من

انسان دیوانه

پاهای درختان

عاشق درختی شدم

تعلیم

انسان بی چهره

محکومم برای دوست داشتن

صلح

بی کس

درختان و بانوان

تو نیز نیستی در این دنیا

از تو آدمی ساختم

خاری که از دلم روئیده

حسرت بانگ

آمدنت بهر رفتنت

پایان اثر

کهنسالی

کاملاً مخفیانه

سورپرایز

روی هر چیز سقفی است

PAYIZ GECƏSİ

Ulduzların işığı
gecənin sükutunu
Sındırır.

Sənin sükutun
ürəyimin işığını
Söndürür.

Məni
Sənin soyuqluğun yandırır,
Soyuqluğun!

شب پاییزی

سکوت شب

می شکند چراغ اختران را

و سکوت تو

چراغ دلم را

از سوز سردی ات می سوزم

از سوز سردی ات...

SABAHA DOĞRU

Gecəni gözəlcə yuyub gözlərində,

Var gücünlə sıxıb da,

sancaqlayıb asıbsan havadan...

Ama hələ də ətəklərindən

Ulduz damır.

Yorğanım su olar

açılınca dan...

Yığırsan gecəni,

yığ, bacım,

mən də baş götürüb

sabaha qaçım...

رو به فردا

شب را به زیبایی
می شویی در چشمانت
می چلانی
می آویزی از آسمان
اما هنوز هم
از دامن ستاره می بارد...
سحر که می شود
شب را می پیچانی در لحاف خیس
سر بر می دارم
و به فردا می گریزم.

SARA

Eşidirəm,

eşidirəm

ürəkaşağı gələn

göz yaşlarının

səsini...

Dağ boyda daşları,

kötükləri

qatıb qabağına

şaqqaşaq,

şaqqaşaq

gətirir gözüne sarı!

Özündən yan dur bir az

Sel gəlib aparar, Sara!

Aparar...

سارا

می شنوم

می شنوم

صدای بارش چشمانت را

سرریز می شود از دلت

صخره ها،

ریشه ها سرازیر چشمانت

کمی از خودت دور شو، سارا

سیل می بردت،

سیل می بردت...

*سارا: شخصیت اسطوره ای زن آذربایجان. برای رهایی از ازدواج اجباری تن به سیل داد و غرق شد.

GƏL, TƏZƏDƏN

GÖRÜM SƏNİ

İşsiz-gücsüz oturmuşam,

bilmirəm ki,

nə unudum.

Gəl,

təzədən görüm səni,

görüm ki,

yənə unudum.

Gah sev məni,

gah at məni,

göz yaşında

oynat məni...

Min yol öldür,

dirilt məni,

Qoy,

dönə-dönə unudum...

بیا دوباره ببینمت

بی کار، بی حال نشسته ام

نمی دانم

که را، چه را از یادم ببرم

بیا

دوباره ببینمت

ببینمت

و دوباره از یادم ببرم

گاه دوستم داشته باش

گاهی رهایم کن

در اشک چشمانت

بازی ام بده

هزار بار بمیرانم

هزار بار جانم بده

بگذار لحظه- لحظه

از یادم ببرم....

QATLAMA BIÇAQ, DÜZ ADAM, AZ AĞIR XƏSARƏT...

Qatlama bıçağın
düyməsini basdılar,
şax açıldı,
şaqqaşaraq açıldı,
əyri tiyəsini sapladılar onun şax,
dağ gövdəsinə.

Vüqarını əymək,
qürurunu
qatlamaq üçün sapladılar.
Sapladılar zəhərli iynə kimi
ağ varaq gövdəsinə.

Köpünü alarıq,- dedilər,- bilərsən,
zəvzəvləmək nədi.

Səsini kəsərik,- dedilər,- bilərsən,
"ağacların kökünü kəsirlər"

gəvəzələmək nədi...

Ağ varaq ürəyinin üstündən
ürəyin istəyən deşik açdılar.

Açdılar, ama

can çıxmadı,

can çıxmadı,

bir azcıq qan çıxdı,

bir az da

canında soyuqdəyməsi vardı zətən,

o da

ordən çıxdı.

"Az ağır xəsarət" maddəsiylə

iş açıb,

sifarişçilər qoca,
beli bükülmüş
qatlama bıçağı
təqaüdə göndərdilər
və yolladılar bundan belə
Milli Parkda
ağac gövdələrinə
"CAN" yazmağa...
Ağaclara qəbir qazmağa...

چاقوی ضامن دار، انسان راست قامت، خسته ی از کار افتاده

چاقویی ضامن دار

فشار انگشتی بر ضامنش

شق!

شرررق!

باز شد

تیغه ی کجش را فروکردند در تن کوه

خم کردند وقارش را

غرورش را

چنان که کاغذ سفیدی را آلوده...

جوش و غرورش را که می گرفتند گفتند:

-می دانی وراجی چیست؟

بریدند صدایش را

پرچانگی؟

گفتند:

-می دانستی ریشه ی درختان را می برند؟

از دل سفید کاغذ

به هر جا که دلشان خواست

شکافی باز کردند

جان از تنش بدر نشد

جان از تنش بدر نشد

تنها قطره ای خون بدر شد.

و سرما خوردگی اش نیز

از همان شکاف بدر شد.

سراغ قانون رفتند

«سفارشی بود از بالا»

گفتند:

-خسته است

-از کار افتاده است.

چاقوی پیر کمر خمیده را

به باز نشستگی فرستادند

فرستادند در پارک ملی

جان را

حک کند روی تن درختان

تا گورکن درختان باشد...

İKİ ÇÖRƏK,

BİR PARÇ PİVƏ PARASI

Biz -

Məhbəslər vurğunu deyilik,

köksümüzə saplanan

bıçaqlardan ötrü də

ürəyimiz getmir.

Ayaqlarımızın üstündən sürülən

“kamaz” təkərlərinin qara-qıllı

baldırına da

bir elə vurğunluğumuz,

tutqumuz yox.

Nə ağzımıza sıxılan güllələrə,

nə də

“bandotdel”in “SS” zirzəmilərinə

düşürən pilləkənlərin
sərinliyindən sarı
ağzımızın suyu axır.
Mavi də göyün rəngi...
Bunlar çatmaz dadınıza,
bunlar yetərli deyil,
bizi gözdən salmağa
barı, beləcə deyin:

“Bir ovuc üz qarası
Özgürlük istəyirlər...
Bir də, mütləq, yanında
iki zavod çörəyi,
bir parç pivə parası...”

پشیزی برای دو تکه نان و پیوه

شيفته ی محبس نیستیم

دلما ن نمی تپد

برای دسته ی چاقویی که فرو نمی رود در سینه مان

خیلی هم دلتنگ ساق های سیاه و موئین نیستیم

و چرخ های "کاماز"

وقتی روی پاهایمان می چرخد

و سرب هایی که می چکانند در گلویمان...

دهانمان آب نمی افتد

برای خنکای پله هایی که راهمان می برند

به زیر زمین های "باندوتدل" "اس-اس" ..

آبی، رنگ گستره ی آسمان...

این همه یاری تان نمی کند

کافی نیست

برای به زیر افکنده مان از نگاه چشم ها

هیچ هم نباشد، چنین بگوئید:

«یک مشت روسیاه

طلب می کنند آزادی را...»

و در کنارش
یادتان باشد دو قرص نان
و یک پیشیز اگر باشد برای جرعه ای پیوه...

*کاماز: کامیون

باندوتدل شکنجه گاه های نازی ها(شعبه ی قلدرها)

*پیوه: آبجو

DAHA AĞAÇLAR

GÖZÜMDƏ ADAMDİ

Daha ağaclar gözümdə adamdı,

Adamlar – ağac.

Üzünü görmədiyim

adam-ağaca

vurğunluğumdan bəri.

Üstəlik yaz da gəlib,

ağaclar dil açıb,

ürək açmada –

ləçək-ləçək.

Nə gözəl, nə göyçək.

Üzünü tanımadığımdan

hər ağacın yam-yaşıl ürəyinə,

bir az da gövdəsinə
xəfifcə toxunum deyə,
gərək meyidinə sərxoş olam.

Ki,
sevgim - "səntirlədi" deyə yozulsun.

Allah! Yaz olsun həmişə,
yaz olsun.

دیگر درختان به چشم آمدند

دیگر درختان به چشم آمدند و
آدمیان، درخت
من شیفته ی آدم- درخت
و بهار هم آمده
درختان برگ- برگ زبان باز کرده اند
و دل هم
چه زیباست، چه زیباست
با اینکه چهره اش را ندیده ام اما
دست ساییدن
به قلب سبز درختان
و تنشان،
باید سرمست تن بی جانم باشم
که بگویند
شیفتگی اش تلو- تلو می خورد...
خدایا! بهار باشد
همیشه، بهار باشد

İLHAM PƏRİSİ

Xoş gəldin, İlham Pərisi,
Şadam ki, xoş gəldin.

Və madam ki, bu kərə
biryolluq döndün,
və madam ki, sən məndən
(İlahi min şükr)
çörək yox, söz istəyirsən...

Deyirəm, tut qulağını...
döz, istəyirsən,
deyirəm biz...
mən... sən...

Eşidirsən, İlham pərisi,
elə səssiz-səmirsiz
nikaha girsək,
bir şeir altında

ömür-gün sürsək...

eşidirsənmi, barı...

Mən könlümcə

gecə-gündüz yazaram,

hə, vallah, yazaram...

yazaram....

Qulağını açmamış deyirəm,

eşit:

acıqdan

başımı dizinə qoyub

ölməyə də hazırım.

Hazırım...

بانوی الهام

خوش آمدی بانوی الهام
خوشحالم، خوش آمدی
و مادام که این بار
برای همیشه برگشتی
و مادام که تو از من
(خدایا هزار مرتبه شکر)
نان نه، سخن می خواهی
زمزمه می کنم در گوشت
صبر کن، می خواهم...
می گویم، ما
من...
تو...

می شنوی بانوی الهام!
می خواهی بی صدا، بی سخن
در زیر سایه ی یک شعر
در نکاح هم در آنییم...
من در گستره ی دلم
شب و روز برایت می نویسم

باور کن می نویسم
در گوشت بسته باشد هم،
بشنو:

از گرسنگی سرم بر زانویت
آماده ام برای مردن
آماده ام...

YAŞIL GÖZLÜM

Mənim sevgilim Ağac,
sevgilim!

Heç istəmədim
əlimdə olasan,
istədim
əlini verəsən mənə,
əlini uzadıb sığal çəkəsən,
boynundan asılsın
mənim iki qatil əlim,
sevgilim.

İstərəm səndən
qucaq-qucaq
ışığı dərhim.

Mənim Ağacım

təkcə ilk bahar açar gözünü,
yam-yaşıl gözlü sevgilim.
Ama doymaz,
sevgidən yenə ac gedər.
Bu boyda sevgiylə,
qardaşlar,
nədən onun adı
eləcə "ağac" gedər?..

Aclıqdan Ağacımın
kökü saralmış gözləri
yağar gözüm,
yağar ayağım altına.
(Allah, atam,
abrim yansın, üzüm ayağın altına!)

Nədən axı, mən adamam,
torpaq üstə gəzirəm,

mən kor olmuş

öz gözümü əzirəm?..

Allah, nədən uçmuram mən,

uçmuram mən, uçmuram mən!

Sevgilim Ağac!

Rəfiqən varmı özün kimi

və mütləq gözü sənin gözün,

üzü sənin üzün kimi?

Varsa, onu tanış elə

bu gənc polis qardaşımla.

Sənnənəm, sevgilim Ağac,

son yol yalvarıram sənə,

yalvarıram, kölgəndə

polis dəyənəyindən

sevgi dolu

qanı axan başımla.

Qoy o da uçmaq istəsin,
heç olmasa, bircə fəsil
zərli ulduzlar yerinə
çıynində
saralmış,
qızılı gözlər daşısın.
Qoy qaynın da adam olsun,
qoy sayəndə
o yazıq da yaşasın...

سبز چشم من

دلبر سبز چشمم،

درخت من!

هیچ نخواستم دستانم مالک تنت باشد

خواستم دست در دستم نهی

تیمار کنی

دستانی را که گره خورده اند بر گردنت

میخواهم بغل- بغل نور بچینم.

درخت من،

تنها برای بهار چشمانش را باز می کند

و این دلبر سبز چشم من

سیر عشق نشده

باز هم گرسنه می رود....

براستی

با عشقی به این وسعت

برادرم!

به من بگو

چرا نامش "درخت" می ماند و می رود؟...

زرد گشته از گرسنگی
ریشه و چشمان درختم،
چشمان بارانی ام
می بارد زیر پایم
(خدایا! چشمم به زیر پایت، شرمگینم)
در تعجبم که چرا انسانم
و می گردم روی خاک
من نابینا
چشمم را می گذارم زیر پایم
خدایا! چرا پر پرواز ندارم
چرا پری برای پرواز ندارم؟...

دلبرم،
درخت من!
رفیقه ای داری اگر همانند خود
چشمانش، بمانند چشمانت
چهره اش، بمانند چهره ات
داری اگر
او را با برادر جوان پلیسم آشنا کن
با توام، درخت دوست داشتنی ام
برای آخرین بار تمنا می کنم از تو

با سری خونین و پر سودا
که باتوم عاشقانه ی پلیس فرود آمده بر آن،
تمنا می کنم در سایه ات
بگذار او هم پرواز کند
برای یک بار هم که شده
نه ستاره های زرین،
بلکه چشمانی پنهان و پژمرده و زرد
بر شانه هایش حمل کند
بگذار برادرم نیز
در سایه ات صبحی زندگی کند...

DƏLİ ADAM

Bir il də basdırdın getdi,
Bu gün çıxır ili, adam!
Sənə ömürlük iş düşür,
Ay illər qatili adam.

Gizlənqaç oynama Haqnan,
Nə böyüknən, nə uşaqnan,
İçin görünür uzaqdan,
Aynalı, şüşəli adam...

İtər, əriyər içində,
susar, kiriyər içində,
ölər çürüyər içində...
yenə də nəşəli adam.

Çatır ixtiyar yaşına,
çaşıb qalırsan işinə:

ağ tük çıxammır başına -
qat-qat, mərtəbəli adam.

Bu dünyası soyuq məzar,
“soyuq məzar” dan kim bezar?

Durub, bir də şeir yazar
məzardakı ölü adam?

Dəli adam... Dəli adam...

انسان دیوانه

سالگردش...

سالی که زیر خاکش کردی، ای انسان!

و این کار سال های توست

تویی که برای تمام عمر قاتلی

قایم- باشک بازی نکن با حقیقت

نه با بزرگسال، نه با کودک

درونت آینه ای است از دور

انسان شیشه ای!

گم می شوی

آب می شوی

ساکت،

کرخت،

ذره- ذره گند می زنی از درونت

انسان بانشاط!

سفیدی راهی به موی سرت ندارد

رسیده کهولتت

حیران مانده ای به کارت

ای انسان بلند مرتبه ی چند لایه!

گورستانی سرد؛ جهانت

بیزار از گورسرد

می گویی، دوباره بر می خیزد و

شعر می نویسد آیا

انسان مرده به گور؟

انسان دیوانه... انسان دیوانه....

AĞAQLARIN AYAQLARI

Sahil parklarında
ağacların üzü
dənizə baxar.

Üzü dənizə bitən
ağacların
gəmiyə minib
dənizi dolaşmaqdan ötrü
ürəyi axar.

Öndə göy dəniz,
dənizdə -
göyərmiş özgürlük.
dənizin üzünə
yaxmac kimi çəkilmiş
neftin altında

boğulub

gəbərmiş özgürlük.

Arxada...

yasaqlanmış,

unudulmuş bir ada -

“AZADLIQ” meydanı.

Hanı,

hanı, azadlıq

hanı?

Hürr başı

uçunar

bir - dənizə,

bir - dartınar

Meydana sarı...

Ama hanı?..

Ağacların

üstü betonlanmış,

asfaltlanmış,
zəncirlənmiş ayaqları!

Can atar,
ayaqlar can atar
yer altdan
Meydana sarı.

پاهای درختان

چهره ی درختان
رو به دریاست، در پارک ساحلی

سوار بر کشتی،
هوس دریا گردی دارند
درختانی که نگاهشان را کاشته اند رو به دریا.
در گستره ی چشمانشان
آبی دریا
و آزادی ایی که سبز شده،
خفقان گرفته
زیر نفتی که بمانند کِرم
بر صورت دریا مالیده اند
و در کنارش
اسمی ممنوعه،
فراموش شده
«میدان آزادی»
کجاست
کجاست آزادی،

که هر لحظه می خواهد
پری بگشاید سوی دریا
کشیده شود سوی میدان،
کجاست؟

درختان بتونیزه شده
آسفالتیزه شده
و پاهای زنجیر بسته اش...

پاهای از زیر زمین
شوق رفتن دارند سوی میدان.

BİR AĞAC SEVDİM

Bir ağac sevdim

Sahil Parkında,

Qız-qalası

rayonunda

İçəri Şəhərdən

görünən ağac.

Bir ağac sevdim

insanlıqdan

küsərkən -

içimdə bir yolluq

ağaca dönmək

umudu.

Ağaca

dönməyi düşünərkən

mən - adam,

kötüyə döndüm

bütün adamlar kimi.

Ağac, adama döndü.

Ağac

adama döndü

gözümün qabağında,

qarış-qarış.

Qolları göyə uzandı

duaya,

qarğışa -

burum-burum, qulac-qulac,

qırış-qırış.

Ağac adama döndü

gözümün qabağında

üzülmüş Ağac...

Zatən əskidən də

üz qabığına

adam adı yazılmış,

qazılmış Ağac...

عاشق درختی شدم

در پارک ساحلی «قیز قالاسی»
عاشق درختی شدم
درختی که دیده می شد از «ایچری شَهَر»

قهر از آدمیت
با امید اینکه برای تمام عمر درخت شوم،
عاشق درختی شدم
با خیال اینکه درختی شوم،
منِ آدم
کنده ی درختی شدم
همانند تمام آدم ها
و درخت،
تبدیل به آدم شد
مقابل چشمانم
درخت، و جب- و جب آدم شد
دستانش
پنجه- پنجه
حلقه- حلقه
تا به تا

دراز شد سوی آسمان

برای دعا

برای نفرین

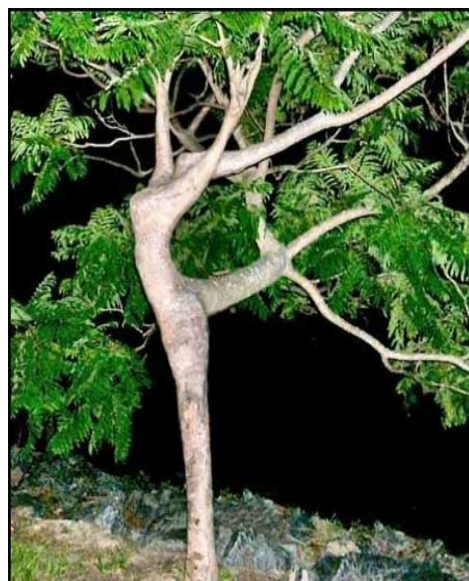
مقابل چشمانم

درخت آدم شد

درختِ عاجز...

و ذاتاً از گذشته نیز اسم آدم

نوشته، کنده شده بود روی درخت.

TƏLİM

Bu,
Dar ağacı deyil,
kölğəsində nənni asmağadı.
Nənnidəki körpə bilməz
asıldığı bu ağac
doğulduğu torpağın
baş daşdı.

Körpə bilməz bu ağac
körpələri illər sonra vuruşmağa,
çarpışmağa,
asılmağa alışdıran
anadı,
qız qardaşdı...

تعلیم

برای به دار آویختن نیست

درختی است که در سایه اش ننوی می آویزی

و کودک درون ننو نمی داند

درختی که از آن آویزان است

سنگ قبر زمینی است

که از خاکش زاده شده

کودک، نمی داند که این درخت

کودکانش

سالهای بعد

مادری است،

خواهری است

که سر جنگ دارد

ستیز می کند

برای آویخته شدن.

ÜZSÜZ ADAM

Üzünü görmədiyın adama
şeirlər yazarsan.

Üzünü görmədiyın adam
izini bilmədiyın yerdən
beş-on günlüyə
bacısına gedər,
qardaşına gedər.
“Həsətin kilometrələri artdı” deyə,
qızarsan...

Üzünü görmədiyinə
“yaşıl gözlüm”,- deyərsən,-
“görürsən də, mən
ömür yox,

qara gün sürmədəyəm”.

Görmədiyindən

online sətirlər alarsan:

“Məni görmək istəsən,

bir də gəlməm görüşünə...”

Demək, beləsi də varmı işin -

üzünü görmədən

gözdən itirmək,

hələ tapmadığını əlindən yox,

salıb sözdən itirmək...

Görmədiyən üzü

yuxuna girər.

Sənə gözünü açmağa izn verməz, ama

çəkinmədən otağına girər.

Araya qələm qoyub

ensiz yatağına girər.

Ayılıb görərsən
qorxudan hələ də
gözlərin yumuludu.
Üzü nihanın yoxdu,
yerin göyərmiş qələmlərlə doludu.

Gördüyün hər adamda
görmədiyini adamın
üzünü ararsan...
Özünü öldürərsən,
yorarsan,
üzlərdən üz seçərsən
o üzə taxmağa.
Barı, yuxularında
gözüyumlu baxmağa...

Üzünü görmədiyinin üzündən
şeirlər yazarsan.

Şeirlərinə aşıq olunursa,
demək, sən
üzünü görmədiyin adama
aşıq deyilsən,
sən şairsən, yazarsan...
Səndən adam olmaz,
əbləh adam!
Durub yenə üzdən yazarsan:

“Üzün göy üzünü sən
sözüm üzündən gəlib
Sözümün nöqtələri
axıb gözündən gəlib.

Üzün göy üzünü, sən
Havana uçur əllərim.
Mənim başımı aldadıb
yanına qaçır əllərim...”

انسان بی چهره

شعر می نویسی

برای انسانی که ندیدیش

ردی، نشانی نداری در جایی ازش

برای چند روزی که می رود

سراغ برادر و خواهرش،

برافروخته می شوی

حسرتت

به مسافت کیلو مترهاست..

به انسانی که چهره اش را ندیده ای

«سبز چشم من» می گویی.

عمر نیست که می گذرد

می گذرانم روزهای تیره ام را

نمی بینی اش اما

نوشته های " آنلین " می گیری ازش:

-«هوس دیدارم داری اگر

دیگر به دیدارت نخواهم آمد»

تو گویی چنین نیز می شود

صورتش را ندیده

گم می کنی از چشمت

پیدایش نکرده،

نه از دستت

که از سخنت گم می شود

می گردی دنبال چهره ی انسانی که ندیدیش

خسته

به هر دری می زنی...

از چهره ها

صورتی بر می گزینی

شیفته اش شوی

تا در خواب هایت،

مبهوتش شوی

از روی انسانی که رویش را ندیده ای

شعرها می نویسی

عاشق شعرهایت می شوی

پس تو،

عاشق چهره ای نیستی که ندیده ای

تو شاعری، می نویسی

تو، آدم نمی شوی

آدم ابله!...

بر می خیزی و دوباره از «رو» می نویسی:

صورتت گستره ی آسمان

سخنم از «رو»

نقطه های سخنم

سر ریز می شود از چشمانم

صورتت گستره ی آسمان

و دستانم

پر می گشایند در هوایت

به سویت می دوند

فریبم می دهند دستانم...

SEVMƏYƏ MƏHKUMLUQ

Fəvvarələr bağında
gəzintiyə çıxmışam
axşam-axşam.

Qızlar gözəl,
Ay dolu,
su diri,
balıqlar dəli...

Zaman
türk dönəri kimi
yeməli.
Ayaqlarım
dəyirman daşınca
nəşəli.

Canım oturmağa

boş yer gəzir,

gözlərim səni.

Bircə sənin yerin boşdu,

sənin yerinə

gözləyir məni...

Fəvvarələr bağında

gəzintiyə çıxmışam

axşam-axşam.

Sənin nişanlarını bilmədiyimdən

belə çıxır,

bu gün də

mən yazıq

təkbaşına

bütün qızları sevməyə

məhkumam...

محکومم برای دوست داشتن

شبانگاهی است
می‌گردم در باغ فواره‌ها
دختران زیبا
ماه کامل
آب زنده
ماهی‌ها دیوانه
زمان،
«دوئر کباب» ترک است
خوش مزه.
تتم دنبال جایی خالی برای نشستن
منتظرت هستم
تنها جای تو خالی است
تنها جای خالی توست در انتظار من
شبانگاهی است
می‌گردم در باغ فواره‌ها
امروزه روزم نیز

می رود از دستم
نشانی نیافتم از تو باز هم
بیچاره من!
محکوم
عاشق همه ی دختران شوم...

BARIŞ

Bitdi

Böyük Can Savaşı,

bir həftəlik

qan-qada;

sülh oldu dünyada,

barış gəldi.

Sən gəldin...

Günəş

daha gözəl saçmadı;

Quşlar

daha ürəkdən uçmadı;

Gözüm

sənin susqundan

su içmədi,

ama

bir həftədən bəri

cayır-cayır yanan evimə

hökumət su verdi.

Evimin divarları

yaşıl geymədi,

döşəməsində

güllər açmadı,

qapım açıldı

birbaş qonaq otağıma.

sənin boş yerinə

göz-qulaq otağıma.

Bu gündən sabaha kimi

yaşamdan

iznliyəm,

gəl,

bu gün
doyunca ölək,
bir ömür adına
dincələk.

صلح

پایان یافت

ستیز بزرگ تن

بعد از هفته ای خون و خونریزی

پایان یافت

دنیا از در صلح در آمد

مانیز هم...

تو آمدی

تابش خورشید زیبا نبود

و پرندگان

دیگر عاشقانه پر نزدند

و چشمم از سکوت تو آب نخورد

بعد از یک هفته

حکومت آب داد برای خانه ام

که داشت از ریش و بن شعله می کشید

دیوار خانه ام جوانه نزد

گلی نروئید در اتاق مهمانم

در خانه ام یکسره باز شد

رو به اتاق مهمانم
رو به جای خالی تو
اتاقی که چشم و گوشم آنجا بود

از امروز تا فردا
رخصت گرفته ام از زنده گی

بیا
امروز تا دلمان می خواهد، بمیریم
و به نام یک عمر زنده گی
احساس آسوده گی کنیم ...

YALQIZ

Səhərəcən

neçə kərə

gecəni keçirmişəm

qollarımın üstündən

o üzə-bu üzə

xurd-xəşil eləmişəm.

Belədi də

dünyanın gərdişi,

yyəşiz, yiyəsizin,

sahibsizin

işi.

Barı,

sizdə insaf olsun,

barı,

biriniz alsın

bu yetim qolları,

bu daş qoları,

bu

qucağı boş qolları

mən dəlinin

əlindən.

بی کس

چندین بار

تا صبح

شب را از سرم باز کرده ام

رو به رو

روی بازوهایم

خرد و خمیرش کرده ام

چنین است گردش جهان بی مالک

بی صاحب

آخر انصاف کنید

یکی از شماها

این بازوهای بی پدر

این بازوهای سنگی

این بازوهای بی آغوش را

از دست من بگیرید...

AĞAQLAR VƏ QADINLAR

Qadınlar

küçələrə tökülər,

ağaclar - əkilər küçələrə.

Fahişə deyərlər qadının

küçəyə töküləninə,

əkilənlər park olur.

Başının üstə

nə Allah durar, nə göy,

tökülən qadına

bütün sevgilər ögey...

yalnız əkilənə umud.

Ağacların dibində

tərini soyudan...

tökülmüş qadınların gözündən

bitmədən yaş axar.

Parklar fahişələrin gözündən

içdiyi sudan yaşllaşar,

sıxlaşar.

Gecələr heç kim görməz,

ayaq çəkilincə yörədən

allahsız, göysüz

fahişə qadınlar ağaclarla

necə iç döyüb,

qadınca qucaqlaşar...

درختان و بانوان

در کوچه ها بانوانی بی مصرف
و درختان کاشته می شوند.
زنی که دور ریز کوچه گشته
فاحشه نامش می دهند
و آنچه کاشته می شود
نامش "پارک" .

بالای سرت
نه خدا، نه آسمان
زنی که می بازد
ناتنی عشق است
و آنچه در او کاشته می شود
امید نامش می دهند
تاملی کنار درختان
عرقی که خشک نمی شود
بی وقفه می بارد از چشمش

پارک ها

آب می خورند از چشم فاحشه ها
سیراب، پرپشت می شوند.
هر کس رو به خانه اش
در این شب های بی خدا
بی آسمان
کسی نمی بیند که فاحشه ها
چگونه با درخت ها هماغوش می شوند....

HEÇ SƏN DƏ YOXSAN DÜNYADA

Sənə məktub yazıram...

ha yazıram, yazıram,

ha pozuram, pozuram,

oxunacaq bir söz belə

qalmadı,

sətirlər qara-qura

elə bil ağlama deyil,

hələ qaralamadı.

Yazıb...

bir "hə" istəyirəm.

yazıram...

əlimdə

dəftər-qələm yox,

heç sən də yoxsan dünyada,

bir giləm!

Məni sevdini

“bi cıqqan” da

şübham yox.

تو نیز نیستی در این دنیا

برایت مکتوبی می نویسم

می نویسم، می نویسم

خط می زنم، خط می زنم

سطرها سیاه

حرفی برای خواندن نمانده

ساعت گریه نرسیده هنوز

زمان خط خوردن است

می نویسم و

"آری"

می خواهم، از تو

می نویسم

قلم و کاغذ نیست

تو نیز نیستی در این دنیا

از اینکه عاشم هستی

هیچ شک و شبهه ام نیست...

SƏNİ ADAM ELƏDİM

Özüm də bilmədən

səni

əməlli-başlı

adam elədim.

Səni bişirib

səninlə birgə

dadlı-dadlı

şam elədim.

Sənin

adamlıq iddian

yerli-dibli yox ikən,

mən,

insan keyfiyyət nişanlarıyla

səni yoğurdum-yapdım,

bələdim.

Bir az da

özünü gizləsən,

mənə evinin yolunu göstərmədən

bir az da

yolumu gözləsən...

qorxuram sənə yetincə,

sənə dönüncə

səni tam adama döndərəm.

Neynəyim,

keç suçumdan -

mənim əxlaqım budu -

mən

adamam,

qulam,

nökərəm...

از تو آدمی ساختم

چگونه؟

خود ندانستم

از تو آدمی ساختم

پختمت

با تو

شام خوشمزه ای خوردم

تو

بی هیچ ادعای آدمیتی

من با نشان های استاندارد انسانی

تکه- تکه ات را ساختم

چند صباحی خودت را پنهان کنی اگر

راه خانه ات را نشانم ندهی اگر

منتظرم بمانی اگر

به سوی تو بازگشتم اگر

می ترسم به تمامی از تو آدمی بسازم

بگذر از گناهم

چه کنم
من اینگونه ام
آدمم
فرمانبر و غلامم...!

ÜRƏYİMDƏN ÇIXAN TIKAN

Ürəyimdən çıxan tikan
Düşüb ayağıma batır.
Mən heç sevinməmiş gedib
yenə ürəyimə çatır...

Min yol deşilməkdən ələk;
qəlbimin damı qan damır.
"Tikanlı adamsan" - deyib,
küsür məndəki hamı.

Hamını ürəyimdən
çıxarıb ata billəm.
Tikanımı çıxarsam,
həm siz, həm özüm ölləm.

Ya acıya barışıb

ürəyimə qarışın.

Ya bu meydan, bu şeytan,

Tikanımla yarışın.

خاری که از دلم روئیده

خاری که از دلم روئیده
خلیده زیر پایم
دلخوش نیستم از نبودنش
باز می گردد به خانه ی دلم

خون می چکد از هزار شکافی که چونان غربال
بر سقف دل دارم
-خارداری ، خار، می گویند
روی بر می گردانند از من،
آدمیانی که در منند

خار از دلم بیرون کشم اگر
مرگ خانه می کند در من و شما
آشتی کنید با دردم
یا درآمیزید با دلم
و یا این میدان و این شما
رقیب خارم باشید...

HƏSRƏT BANKI

Yenə sən qaldın,

mən getdim,

Səni ötürməyə

köksümü qoydum.

Sənin ürəyində hesab açıdırıb,

Üç-beş faizinə

özümü qoydum...

حسرت بانک

دوباره تو ماندی.
من رفتم برسانمت
و سینه ام را جا گذاشتم
در دلت حسابی باز کردم
سه- پنج درصد از خودم را
سود حسابت کردم...

GƏLİŞİN GEDİŞİNDƏN SARI

Gəlişn acıdı,
gedişin gözəl.
(gəl...)

Gedirsən
gəlişin bal kimi olur
(gəl...)

Bu,
mənə dediyin
o xalis baldı,
yeyirəm, içimi
yaxıb-yandırır
(gəl...)

Çağırırım - gəlmirsən,
gəlirsən - çağırmırsan
(gəl...)

Onsuz da
mənə gəlmirsən,
gəlişin yalnız
gedişindən sarıdı
(gəl...)

Gəl,
izn ver,
mən çıxıb gedim,
incimə,
qoy bir az özümə gəlim
(gəl dəəəə...)

آمدنت بهر رفتنت

آمدنت دردناک
رفتنت خوش لحظه ای است
(بیا...)

می روی
بازگشتنت شیرین می شود
به مانند عسل
(بیا...)

این
حرفی است که برایم گفתי.
عسل خالص است
می خورم درونم را
می سوزاندم
(بیا...)

صدایت می زنم- نمی آیی
می آیی- صدایم نمی زنی

(بیا...)

بیا

رخصتی بده

بروم

رنجیده مباش

بگذار کمی به خود آیم

(بیا دیگrrrr...)

EPİLOQ

Bu nağıl da
bitdi burda.

Nə mən
bir şey danışdım,
nə sən
bir şey dinlədin.

Nə nağıl deyən oldu,
nə də nağıl eşidən.

Nə...
qarışqa şıllaq atdı
dövənin budu batdı...

Nə Div yuxuya getdi,
nə də ki, Cırtıdan yatdı.

Nə Mələk qız var imiş,
nə Pəri oğlan, canım...

Göydən düşən almalar
görən, bəs kimə çatdı?..

پایان اثر

این قصه نیز
همین جا به سر آمد

نه من سخنی گفتم
نه تو گوش دادی

نه قصه گویی بود
نه کسی که به قصه گوش بسپارد

هیچ...

مورچه ای لگد نپراند
و ران شتری آسیب ندید

نه دیوی به خواب رفت
نه جیرتدان، -خیر شب- خوابید

نه دختری از تبار ملائک
و نه پسری پری روی، جانم...

تو می دانی سیب هایی که از آسمان افتاد،
نصیب که شد؟...

QOCALIQ

Əvvəl dünyaya

Dörd gözlə baxırdı.

Baxdı...

Baxdı...

Xoşlandı,

heyrətindən bir eynək də taxdı,

baxdı.

İki gözlə baxanda

Ötən günlərçün darıxdı.

Sonra hər şeyə, hamıya

Bir göz də çoxdu.

İndi eynəyini çıxarıb,

Yumub gözlərini...

Başqa hamı oyaqdı...

کهنسالی

اولین نگاهش به دنیا
چهار چشمی می نگریست
نگریست...
نگریست...
دلخوش گشت
از حیرتش
عینکی به چشم زد و نگریست.

با دو چشمش که می نگریست
دلتنگ روزهای پسین مانده گشت
سپس، برای دیدن هر چیز، همه
یک چشمش نیز زیادی بود

اکنون، عینکش را برداشته
چشمانش را بسته
دیگران، همه بیدارند....

TAM MƏXFİ

Köydən yazıram

sənə.

Qələmim

xoş xəbər dolu.

Deməli,

köyümüzdə

alver mövsümü başlayıb

göylə.

Açılıb YER-GÖY

ticarət yolu.

Tellər sökülüb.

İkibaşlı

get-gəl var.

Hamı tanış-biliş alverdədi.

Göylü köyə tökülüb,
köylü göyə əkilib.
Adam qalmayıb kənddə.

Bazarda
göy satılan yerdə
göylüləri gördüm -
Aydı, Günəşdi.
Onlar bahalıqdan
gileylənirdi,
mən onların
bizi unutmasından -
şəhərlilərin adından.

Demə,
şəhərdə
göydələnlər pozubmuş
düzəni.
Nə Günəş,
nə Ay

qona bilirmiş
bizim şəhərə.
Qanadları ilişib
sına bilərmiş...

Dostum,
yazıram, biləsən.
Enmə zolağı
sənin ürəyini
nişan vermişəm.

Bilirəm,
bəlkə də səndən
iznsiz
“həri” vermək yanlış...
Onu da bilirəm,
çoxdan bağlı olub
Bakının
bu ən nəhəng eniş zolağı,
codlanmış...

Bilirəm,
düyünlər var içində
kodlanmış -
yağı-yağı,
zəmi-zəmi,
sünbül-sünbül,
dən-dən.

Ama nə qəm,
dinlə, gör nə deyirəm.

Qorxma,
sən
ürəyini quşlara aç,
quşlara,
ac quşlara.

Qoy
bir günün içində
düyünləri dənləsinlər.

Məktubu oxuyan kimi

yandır,

tut göyə.

İşığına gələcəklər,

hazır dur.

Danışdıq,

eləmi?..

کاملاً مخفیانه

برایت

از روستایمان می نویسم

قلمم

پر از خبرهای خوش.

چنان که می دانی

در روستایمان موسم خرید و فروش

با آسمان

شروع شده

باز شده راه زمین و آسمان

راه تجارت

تمام مرزهای سیمی کنده شده اند

رفت و آمدی دو طرفه

همه،

دوست و آشنا در خرید و فروش

آسمانیان فرود آمده اند بر روستا

روستائیان گریخته اند به آسمان

انسانی نمانده در روستا...

بازار،

جایی که آسمان می فروشد

آسمانیان را دیدم

ماه بود، خورشید

ناله سر داده بودند از گرانی

و من

شکوه گر فراموشی آنان

گلایه کردم از شهرنشینان

نگو که در شهر

آسمانخراش ها

بر هم زده اند نظم و نظام را

خورشید و ماه

عاجز از پرواز به سوی شهر

پرهایشان

پیچیده در آسمانخراش ها

شاید که بشکند...

دوست من

می نویسم که بدانی

برای پرتوی که نمی تابد

قلب تورا

نشانه داده ام

می دانم

شاید که بی اجازه ی تو

جواب "بله"،

همانند "بله" گفتن به جای نوعروسی ناراضی باشد

این را هم می دانم

دیر زمانی است

راه پرتوی که نهنگ وار

فرود می آمد به سوی باکو

نا هموار و

مسدود گشته است

می دانم

گره هایی است درونش

نشاندار شده

قطره- قطره

زمین به زمین

سنبل در سنبل

دانه به دانه

غمی نیست

گوش کن چه می گویم

نترس

تو،

در دلت را باز کن

برای پرندگان

باز کن برای پرندگان

بگذار تمام یک روز را

نوک بزنند

بر گره ها

نامه ام را که خواندی

بگیر رو به آسمان

بسوزانش

به سوی روشنی اش خواهند آمد

آماده باش.

توافق کردیم

اینطور نیست؟

SÜRPRİZ

...

pıçapıç...

pıçapıç...

düz bir saat...

yağmur nə danışdı,

nə

pıçıldadı

evlərin qulağına,

damına,

həyətinə,

torpağına,

qumuna,

ağacların yarpağına...

bilmədim,

duymadım.

qürurdan

özümü

o yerə

qoymadım.

Az sonra

gün çıxdı.

Bu arada

səndən

sürpriz məktub gəldi.

Açdım

zərfdən

düyün çıxdı.

Pıçapıç

Nikolaydanqalma

tikilməmiş

bir ev yıxdı...

سورپرائز

...

پیچ پیچ...

پیچ پیچ...

یک ساعت تمام...

باران چه گفت

چه حرفی،

پیچ پیچ ای کرد بر گوش خانه ها

بام ها

حیات ها

خاکش

ماسه اش

بر برگ برگ درختان

ندانستم

نشنیدم

تن خشکیده ام را

راه ندادم

لحظه ای بعد

آفتاب تابید

در این میان
نامه ای حیرت انگیز از تو رسید
بازش کردم
گرهی در آمد از درونش

پچ پچه ای
خانه ای بنا نشده
از عصر نیکلای را
ویران کرده بودند...

HƏR ŞEYİN ÜSTÜ TAVAN

On ay,
on bir ay
ayı görməmək...

Evdə
baş üstə tavan,
yolda
marşrut taksidə
və işdə tavan.

Tavanlar girib tamam
Allahla aramıza.

On ay,
on bir ay
ayı görməmək,
ulduzu,
buludu...

Kənddə düşündüm:

“Görüşümə gəlsən
(bilirəm gəlməzsən),
mən sənə
yağmurdan sonra
dəfnəyə bələnmiş
torpaq ətri gətirim,
sən mənə yağmurdan
bir ovuc günəş yolla.
Yanıram, vallah!”

Və kənddə anladım
görəndə,
aylar sonra
ayı,
ulduzu,
buludu,
hərəsindən nübar dərəndə
anladım
şəhər budu.

Kənddə də
görməzlər
on ay,
on bir ay
ayı, ulduzu, buludu.

Kənddə tavan yoxdu
yerlə göy arasında
şəhər qədər.

Ama adamlar
10 ay, 11 ay
başlarını aşağı salıb
yaşarlar deyə,
göyü görməzlər.

Ömür bu aylarda
başı aşağı gedər.

Kənddə

yağmurdan sonra
torpaq ətrindən
danışan olsa,
özü torpaq iylənən kəndlilər
doyunca gülərlər.
adamı dəli bilərlər.

Kənddə
heç on ikinci ay da
görməzdilər
ayı,
ulduzu, buludu -
göyü,
unudardılar
Tanrının özünü.
Yaxşı ki,
ildə bir kərə
təkrar olur
bostan mövsümü.

Bostanı buraxıb

uyuqların umuduna
kişilər
asdığı miçətkənlərdə
arxası üstə uzanıb
ağızları açıq,
gözləri açıq,
içlərinə alarlar
tənzifdən süzülən
göy üzünü -
ayı, ulduzu, buludu,
Tanrının özünü.

روی هر چیز سقفی است

ده ماه...

یازده ماه...

ندیدن ماه...

سقفی است روی سر

در راه

درون تاکسی مارشروت

و سر کارت ، سقفی است

سقف ها

جا کرده اند میان ما و خدایمان

ده ماه...

یازده ماه...

ندیدن ماه

ستاره را

ابر را

در روستایمان هستم

، می اندیشم:

«به دیدنم اگر بیایی
-می دانم که نمی آیی-
برایت
به غیر از باران
خاک آمیخته با برگ بو می آورم
تو برایم باران
و یک مشت آفتاب بفرست
در حال سوختنم، به خدا»

بعد از ماه ها
که دیدم ماه را
ستاره را
ابر را
در روستایمان بود که فهمیدم
وقتی از هر کدام نوبرانه ای می چیدم،
دانستم که شهر چنین است

در ده نیز نمی بینند
ده ماه
یازده ماه
ماه و ستاره و ابر را.

در ده
به وسعت شهر
سقفی نیست میان زمین و آسمان
اما انسان ها
۱۰ ماه، ۱۱ ماه
سر به زیرند
زنده گی می کنند
بی آنکه آسمان را ببینند
تمام عمر
ماه ها نیز
سر به زیر می گذرند

در ده اگر
به غیر از باران
سخنی از عطر خاک بگویی
دهاتی پی که تنش بوی خاک گرفته
از ته دل می خندد
دیوانه ات می پندارد

توی ده

در دوازدهمین ماه نیز نمی دیدند

ماه را

ستاره را، ابر را

فراموششان می شد آسمان

خود خدا نیز.

خوب است که هنوز هم

سالی یک بار موسم بوستان

تکرار می شود

مردان

بوستان را رها می کنند

به امید مترسک هایشان

از ننهایی که آویخته اند

پشت به پشتی

دراز به دراز

دهانشان باز

چشمانشان باز

به درونشان می کشند

آسمانی را که تراوش می کند از تنزیف

ماه را، ستاره را، ابر را

خود خدا را...